

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

UČIT SE, UČIT SE, UČIT SE

Popis aktivity

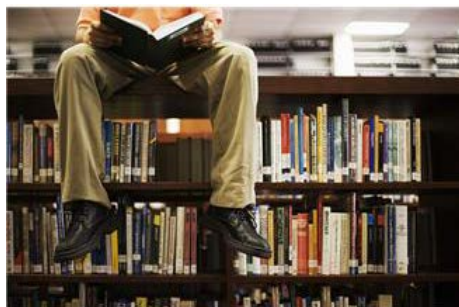
Určování požadovaných hodnot dosazováním do daného vztahu.

Předpokládané znalosti

Eulerovo číslo, řešení exponenciálních rovnic

Zadání

Psychologové někdy používají exponenciální funkci $L(t) = A(1 - e^{-kt})$ ke změření objemu učiva

L osvojeného za čas t . Číslo A představuje objem (množství) učiva, které má být osvojeno a číslo k určuje tempo učení. Předpokládejme, že student se má naučit 200 slovíček. Psycholog zjistil, že se naučí 20 slovíček za 5 minut.

- Určete tempo učení k .
- Vypočtěte, kolik slovíček bude student umět po 10 minutách.
- Kolik času bude student potřebovat k osvojení 180 slovíček?

Možný postup řešení, metodické poznámky

- Z daného vztahu vyjádříme k postupnými úpravami (řešíme exponenciální rovnici s neznámou k) a pak dosadíme.

Jestliže $L(t) = A(1 - e^{-kt})$, pak

$$\frac{L(t)}{A} = 1 - e^{-kt} \text{ neboli } e^{-kt} = 1 - \frac{L(t)}{A}. \text{ Poslední rovnici zlogaritmuje, dostaneme}$$

$$\ln e^{-kt} = \ln \left(1 - \frac{L(t)}{A} \right), \text{ tedy}$$

$$-kt = \ln \left(1 - \frac{L(t)}{A} \right) \text{ (ln e = 1) a z tohoto vztahu dostaneme}$$

$$k = \frac{\ln \left(1 - \frac{L(t)}{A} \right)}{-t}.$$

Nyní můžeme dosadit $t = 5$, $L(5) = 20$, $A = 200$. Pak dostaneme

$$k = \frac{\ln \left(1 - \frac{20}{200} \right)}{-5} = \frac{\ln 0,9}{-5} \doteq 0,02107$$

Tempo učení je asi 0,02107.

- V tomto případě vypočteme hodnotu dané funkce pro $t = 10$.

$$L(10) = 200(1 - e^{-0,02107 \cdot 10}) = 200(1 - e^{-0,2107}) \doteq 38$$

Po 10 minutách bude student umět asi 38 slovíček.

- Z daného vztahu vyjádříme neznámou t , obdobně jako v případě a) dostaneme

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

$$t = \frac{\ln\left(1 - \frac{L(t)}{A}\right)}{-k}. \text{ Po dosazení za } L(t) = 180, A = 200, k = 0,02107 \text{ je}$$

$$t = \frac{\ln\left(1 - \frac{180}{200}\right)}{-0,02107} = \frac{\ln 0,1}{-0,02107} \doteq 109$$

K tomu, aby si student osvojil 180 slovíček, bude potřebovat asi 109 minut.

Doplňkové aktivity

Žáci si mohou sami zkusit, kolik nových slovíček se naučí v daném časovém intervalu a pak řešit obdobné úkoly.

Obrazový materiál

<http://office.microsoft.com/cs-cz/images/results.aspx?qu=student&ex=1#ai:MP900427686>